

Резюме

Вовк О.Й. Джерела міського права Гетьманщини другої половини XVII–XVIII століть: історико-правовий аналіз.

У статті здійснено історико-правовий аналіз системи основних джерел міського права Гетьманщини другої половини XVII–XVIII ст. ст., охарактеризовано їх за видами, формами та походженням. Встановлено значення норм міських правових звичаїв, локаційних привілеїв, збірників нормативних актів при регулюванні суспільних відносин в українських містах вказаного історичного періоду.

Ключові слова: джерела права, міське право, українські міста, Гетьманщина, міські правові звичаї, локації, збірники законодавства, самоврядування, магістрат.

Резюме

Вовк А.И. Источники городского права Гетманщины второй половины XVII–XVIII веков: историко-правовой анализ.

В статье осуществлен историко-правовой анализ системы основных источников городского права Гетманщины второй половины XVII–XVIII вв., дана характеристика их по видам, формам и происхождению. Установлено значение норм городских правовых обычаев, локационных привилегий, сборников нормативных актов при регулировании общественных отношений в украинских городах указанного исторического периода.

Ключевые слова: источники права, городское право, украинские города, Гетманщина, городские правовые обычаи, локации, сборники законодательства, самоуправление, магистрат.

Summary

Vovk O. The sources of municipal law of the Cossack Hetmanate in the second half of the 17th and 18th centuries: historical and legal analysis.

The article deals with the historical and legal analysis of the system of the main sources of municipal law of the Cossack Hetmanate in the second half of the 17th and 18th centuries, characterizes their types, forms and origins. The importance of norms of city legal customs, location privileges, compilations of normative acts in regulating social relations in Ukrainian cities of the specified historical period has been established.

Key words: sources of law, municipal law, Ukrainian cities, the Cossack Hetmanate, city legal customs, locations, compilations of legislation, self-government, magistrate.

УДК 342.565:342

I.M. ЄВХУТИЧ

Ірина Миколаївна Євхутич, кандидат юридичних наук, доцент Інституту з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції Львівського державного університету внутрішніх справ

ORCID: 0000-0003-2926-1071

**ПРОПОРЦІЙНІСТЬ ТА ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ СУДДІВСЬКИХ ВІНАГОРОД
У СВІТЛІ СУДОВОЇ РЕФОРМИ**

На розгляд Верховної Ради України 26 лютого 2019 р. внесено законопроект «Про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо радикального обмеження шалених суддівських винагород та забезпечення пропорційності і збалансованості стосовно їх виплат» (№ 10085). Метою цього документа є врегулювання питання виплати винагороди суддям задля запобігання фінансової катастрофи та створення передумов для економічного зростання в Україні, збільшення надходжень до бюджету й удосконалення законодавства. Зокрема, законопроектом № 10085 пропонується: 1) виключити збільшення розміру посадового окладу судді та встановити базовий розмір посадового окладу для судді місцевого суду – у розмірі 25 прожиткових мінімумів для працездатних осіб, для судді апеляційного суду та вищого спеціалізованого суду – у розмірі 35 прожиткових мінімумів та для судді Верховного Суду – у розмірі 45 прожиткових мінімумів; 2) скасувати регіональні коефіцієнти, вилучити норми щодо входження наукового ступеня; 3) встановити, що винагорода члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України складається з посадового окладу та доплат, встановлених для судді Верховного Суду; 4) зменшити щомісячну доплату за науковий ступінь кандидата (доктора філософії) або доктора наук із відповідної спеціальності в розмірі відповідно 5 і 10 відсотків посадового окладу судді відповідного суду¹.

Незалежність суддів є базовим принципом існування судової влади. При цьому незалежність судової влади – головна умова реалізації принципу верховенства права, ефективного захисту прав і свобод людини та громадянина, забезпечення правового порядку². Н. Шульгач виділяє такі ознаки принципу незалежності

суддів: незалежність суддів не абсолютна, вона обмежена законом, процедурними рамками, у межах яких здійснюється судова влада; незалежність суддів легітимна лише в процесі здійснення процесуальної діяльності судді; зміст незалежності суддів містить також елемент особистісної незалежності суддів (тобто наявність у судді певних морально-психологічних якостей, які сприяють реалізації права судді самостійно приймати рішення зі справи); незалежність судді передбачає незалежність і від зовнішнього (від факторів, що містяться за межами судової системи), і внутрішнього (від факторів усередині самої судової системи) впливу на процес прийняття суддею рішення у справі; за посягання на незалежність суддів передбачено найбільш серйозний вид відповідальності – кримінальне покарання тощо³.

У висновку № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів від 1 січня 2001 р. зазначено, що незалежність судової влади повинна гарантуватися національними стандартами на максимально можливному високому рівні⁴. Консультативна рада європейських суддів визначила, що оплата праці суддів повинна відповідати їхній ролі та відповідальності і має передбачати виплати допомоги у зв'язку з хворобою та виходом на пенсію. До того ж така оплата праці на основі конкретного законодавчого положення має бути захищена від зниження. Також мають існувати положення, що передбачають підвищення винагороди відповідно до зростання вартості життя.

У Європейській хартії про закон «Про статус суддів» визначено засади винагороди і соціального забезпечення суддів⁵. Зокрема, наголошено на необхідності встановлення винагороди на такому рівні, що забезпечить суддям незалежність, неупередженість та захист від тиску при прийнятті рішень. Так само вказано на те, що при виході у відставку їм має надаватися пенсія на рівні, максимально наближеному до розміру їхньої останньої зарплати, одержаної на посаді судді. Як зазначено в п. 1 і 2 Основних принципів незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 р., незалежність судових органів гарантується державою та закріплюється в Конституції або законах країни. Усі державні та інші установи зобов'язані шанувати незалежність судових органів і дотримуватися її⁶.

На національному рівні незалежність як складова конституційного статусу суддів гарантується Конституцією України і забезпечується, зокрема, особливим порядком державного фінансування та належними умовами для функціонування судів і діяльності суддів шляхом визначення в Державному бюджеті України окремо видатків на утримання судів, а також надання суддям за рахунок держави суддівської винагороди.

У рішенні від 8 квітня 2016 р. № 4-рп/2016 у справі № 1-8/2016 Конституційний Суд України зазначив, що конституційний принцип незалежності суддів забезпечує важливу роль судової влади в механізмі захисту прав і свобод людини та громадянина і є запорукою реалізації права на судовий захист, передбаченого ч. 1 ст. 55 Основного Закону України; положення Конституції України стосовно незалежності суддів, яка є невід'ємним елементом статусу суддів та їхньої професійної діяльності, пов'язані з принципом поділу державної влади та обумовлені необхідністю забезпечувати основи конституційного ладу і права людини, гарантувати самостійність і незалежність судової влади; гарантії незалежності суддів як необхідні умови здійснення правосуддя неупередженим, безстороннім і справедливим судом встановлені в базових законах з питань судоустрою, судочинства, статусу суддів, мають конституційний зміст і разом з визначеними Основним Законом України становлять єдину систему гарантій незалежності суддів та повинні бути реально забезпечені; конституційний статус судді дає підстави ставити до судді високі вимоги і зберігати довіру до його компетентності та неупередженості, передбачає надання йому в майбутньому статусу судді у відставці, що також є гарантією належного здійснення правосуддя⁷.

Важливо зазначити, що однією з гарантій незалежності суддів є їх належне матеріальне і соціальне забезпечення, зокрема надання суддям за рахунок держави суддівської винагороди, а суддям у відставці – щомісячного довічного грошового утримання або пенсії за вибором. При прийнятті нових законів або внесенні змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу визначених Конституцією України гарантій незалежності суддів. На підставі цього у рішенні від 3 червня 2013 р. № 3-рп/2013 у справі № 1-2/2013 Конституційний Суд України зазначив, що будь-яке зниження рівня гарантій незалежності суддів суперечить конституційній вимозі неухильного забезпечення незалежного правосуддя та права людини і громадянина на захист прав і свобод незалежним судом, оскільки призводить до обмеження можливостей реалізації цього конституційного права, а отже, суперечить ч. 1 ст. 55 Конституції України⁸. Відповідно до ч. 2 ст. 130 Конституції України розмір винагороди судді встановлюється законом про судоустрій. Згідно з ч. 1 ст. 135 Закону України (далі – ЗУ) «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. № 1402-VIII суддівська винагорода регулюється цим Законом та не може визначатися іншими нормативно-правовими актами⁹. Зазначимо, що це узгоджується з приписами ч. 2 ст. 130 Конституції України.

Пунктом 1 ч. 3 тієї ж ст. 135 визначено базовий розмір посадового окладу судді місцевого суду – 30 прожиткових мінімумів працездатних осіб, розмір якого встановлено на 1 січня календарного року. В абзаці 1 ст. 22 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» того ж ЗУ № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» підкреслено, що право на отримання суддівської винагороди в розмірах, визначених цим Законом, мають судді, які за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердили відповідність займаній посаді (здатність здійснювати правосуддя у відповідному суді) або призначені на посаду за результатами конкурсу, проведеного після набуття чинності цим Законом. Натомість п. 23 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» цього ж Закону визначено, що до проходження кваліфікаційного оцінювання суддя отримує суддів-

ську винагороди, визначену відповідно до положень ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р. № 2453-VI. Так, згідно з ч. 3 ст. 133 цього Закону посадовий оклад судді місцевого суду встановлюється в розмірі 10 мінімальних заробітних плат. Отже, посадовий оклад судді, який не пройшов кваліфікаційне оцінювання, визначається відповідно до розміру, встановленого в ч. 3 ст. 133 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» № 2453-VI, тобто 10 мінімальних заробітних плат.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Згідно з ч. 1 ст. 151 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. Державна судова адміністрація України є державним органом у системі правосуддя, який здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади у межах повноважень, установлених законом. Натомість, незважаючи на вищевикладені норми, беручи до уваги гарантію, передбачену ч. 2 ст. 130 Конституції України стосовно встановлення розміру винагороди судді законом про судоустрій, процедура прийняття якого (чи внесення змін до нього) визначає особливий порядок, органами Державної судової адміністрації України не виконується обов'язок щодо нарахування та виплати суддям, які не пройшли кваліфікаційного оцінювання, грошового забезпечення у розмірі, визначеному ч. 3 ст. 133 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 7 липня 2010 р., чим порушується гарантоване державою право на належне матеріальне забезпечення судді як одну із складових його незалежності.

Варто зазначити, що мінімальна заробітна плата після набуття чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів та заробітної плати працівників та інших виплат. Однак, зважаючи на приписи ч. 1 ст. 135 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» № 1402-VIII від 2 червня 2016 р., немає законодавчих підстав враховувати п. 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 6 грудня 2016 р. № 1774-VIII при нарахуванні суддівської винагороди.

Більше того, незастосування п. 23 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» від 2 червня 2016 р. суперечить позиції Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), викладеній у рішенні від 10 березня 2011 р. у справі «Сук проти України» (заява № 10972/05), яке набуло статусу остаточного 10 червня 2011 року¹⁰. Згідно з п. 20 цього рішення ЄСПЛ заявник стверджував, що остаточна відмова державних органів надати йому грошове забезпечення, на яке він мав право за законодавством, становила втручання в його майнові права. Відповідно до п. 23 зазначеного рішення суд вважає, що держава на власний розсуд визначає, які доплати надавати своїм працівникам з державного бюджету. Держава може ввести, призупинити або припинити їх виплату, вносячи відповідні законодавчі зміни. Однак, якщо законодавча норма, яка передбачає певні доплати, є чинною, а передбачені умови – дотриманими, державні органи не можуть відмовляти у їх наданні, доки законодавче положення залишається чинним (рішення у справі «Кечко проти України» (Kechko v. Ukraine))¹¹.

Отже, ЄСПЛ дійшов висновку, що було порушено ст. 1 Першого протоколу. Зважаючи на те, що ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 1774-VIII від 6 грудня 2016 р. не є спеціальним актом, який встановлює розмір мінімальної заробітної плати з метою застосування для розрахунку суддівської винагороди, ним не внесено змін до Закону № 1402-VIII або до Закону № 2453-VI в частині регулювання розміру суддівської винагороди суддів, які не пройшли кваліфікаційного оцінювання, відсутні правові підстави для застосування положень п. 3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» від 6 грудня 2016 р. № 1774-VIII при нарахуванні суддівської винагороди, яка, як одна зі складових гарантій незалежності суддів, не може бути змінена іншим законом, ніж змінами до ЗУ «Про судоустрій і статус суддів».

Також п. 3 «Прикінцевих та перехідних положень» ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України» № 1774-VIII від 6 грудня 2016 р. встановлено, що мінімальна заробітна плата після набуття чинності цим Законом не застосовується як розрахункова величина для визначення посадових окладів і заробітної плати працівників та інших виплат. Отже, з 1 січня 2017 р. розмір посадового окладу суддів місцевого суду, які за результатами кваліфікаційного оцінювання підтвердили відповідність займаній посаді, або призначені на посаду за результатами конкурсу після 30 вересня 2016 р., відповідно до п. 24 розділу XII «Прикінцеві та перехідні положення» ЗУ «Про судоустрій та статус суддів» № 1402-VIII від 2 червня 2016 р., становив 15 прожиткових мінімумів для працездатних осіб. А з 1 січня 2018 р. розмір посадового окладу таких суддів уже становить 20 прожиткових мінімумів для працездатних осіб (тобто, 35 240,00 грн). Судді, які не пройшли кваліфікаційного оцінювання, отримують суддівську винагороду у фіксованому розмірі, незважаючи на збільшення вартості життя в Україні.

На практиці дія положень вказаного пункту вже призвела до того, що судді, які не пройшли кваліфікаційного оцінювання, отримують суддівську винагороду, розмір якої є меншим, ніж заробітна плата працівників апарату судів, та вдвічі меншим від суддівської винагороди суддів, які пройшли кваліфікаційне оцінювання. Водночас потрібно звернути увагу на існування необґрунтованої диференціації в розмірі заробітних плат суддів, які виконують однакові обов'язки, мають однаковий рівень відповідальності та визнаються рівними за іншими складовими свого професійного статусу, окрім розміру суддівської винагороди. Існування цієї диференціації, внаслідок відповідної законодавчої норми, зумовлено однією підставою – проходженням або непроходженням кваліфікаційного оцінювання. Однак необґрунтованість диференціації, яка залежить від такої умови, є очевидною, оскільки проведення або не проведення кваліфікаційного оцінювання ніяк не

впливає на рівень відповідальності, обсяг виконуваних судьями повноважень та статус прийнятих ним рішень.

Статтею 8 Конституції України передбачено, що в Україні визнається і діє принцип верховенства права. Конституція України має найвищу юридичну силу. Закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй. Частиною 2 ст. 52 ЗУ «Про судоустрій і статус суддів» визначено, що судді в Україні мають єдиний статус незалежно від місця суду в системі судоустрою чи адміністративної посади, яку суддя обіймає в суді. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 1 ЗУ «Про засади запобігання і протидії дискримінації в Україні» дискримінація – це ситуація, за якої особа та/або група осіб за їх ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовними або іншими ознаками, які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, зазнає обмеження у визнанні, реалізації або користуванні правами і свободами в будь-якій формі, встановленій цим Законом, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої є належними та необхідними¹².

Статтею 4 ЗУ «Про засади запобігання і протидії дискримінації в Україні» дія цього Закону поширюється на відносини між юридичними особами публічного і приватного права, місцезнаходження яких зареєстровано на території України, а також фізичними особами, які перебувають на території України. Дія цього Закону поширюється, зокрема, на такі сфери суспільних відносин: правосуддя; трудові відносини, у тому числі застосування роботодавцем принципу розумного пристосування. Тож визначення для суддів різного розміру суддівської винагороди залежно від проходження первинного кваліфікаційного оцінювання є проявом дискримінації.

Відповідно до Конституції України, загальновизнаних принципів і норм міжнародного права та міжнародних договорів України, всі особи незалежно від їхніх ознак мають рівні права і свободи, а також рівні можливості для їх реалізації. Форми дискримінації з боку державних органів, їх посадових осіб, юридичних осіб публічного та приватного права, а також фізичних осіб забороняються. Державна політика щодо запобігання та протидії дискримінації спрямована на: недопущення дискримінації; застосування позитивних дій; створення умов для своєчасного виявлення фактів дискримінації та забезпечення ефективного захисту осіб та/або груп осіб, які постраждали від дискримінації; виховання і пропаганду серед населення України поваги до осіб незалежно від їхніх певних ознак, поширення просвітницької діяльності у цій сфері.

Отже, можемо зробити висновок, що Конституція України забороняє дискримінацію, оскільки відповідно до її ст. 24 громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом. Статтею 14 Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод визначено, що користування правами та свободами, визнаними в цій Конвенції, має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою – статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження або за іншою ознакою. Згідно із ст. 23 Загальної декларації прав людини кожен має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі та сприятливі умови праці, на захист від безробіття. Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю. Кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду, яка забезпечує гідне його існування та його сім'ї. Отже, застосування при нарахуванні та виплаті суддівської винагороди обмежень, встановлених Законом України «Про судоустрій і статус суддів», є проявом дискримінації у сфері праці.

¹ Проект Закону про внесення змін до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» щодо радикального обмеження шалених суддівських винагород та забезпечення пропорційності й збалансованості стосовно їх виплат. *Офіційний веб-портал Верховної Ради України*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=65555 (дата звернення: 10.04.2019).

² Подорожна Т.С. Правовий порядок: теоретико-методологічні засади конституціоналізації: монографія. Київ: Юрінком Інтер, 2016. С. 22.

³ Шульгач Н.М. Поняття та сутність принципу незалежності суддів. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2011. Вип. 6. С. 227–230. URL: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Nzlubp_2011_6_53.pdf (дата звернення: 10.04.2019).

⁴ Висновок № 1 (2001) Консультативної ради європейських суддів для Комітету міністрів Ради Європи про стандарти незалежності судових органів та незмінюваність суддів від 01.01.2001. *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a52 (дата звернення: 10.04.2019).

⁵ Європейська хартія про закон «Про статус суддів» від 10.07.1998. *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_236 (дата звернення: 10.04.2019).

⁶ Основні принципи незалежності судових органів, схвалених резолюціями 40/32 та 40/146 Генеральної Асамблеї ООН від 29 листопада та 13 грудня 1985 р. *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_201 (дата звернення: 10.04.2019).

⁷ Рішення Конституційного Суду України у справі про щомісячне довічне грошове утримання суддів у відставці від 08.04.2016 № 4-рп/2016. *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v004p710-16> (дата звернення: 10.04.2019).

⁸ Конституція України: Закон від 28.06.1996 (у ред. від 21.02.2019). *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 10.04.2019).

⁹ Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 (в ред. від 05.08.2018). *База даних «Законодавство України»* / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19> (дата звернення: 10.04.2019).

¹⁰ Рішення ЄСПЛ у справі «Сук проти України» (Заява № 10972/05) від 10.03.2011 (остаточне – 10.06.2011). База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_715 (дата звернення: 10.04.2019).

¹¹ Рішення ЄСПЛ у справі «Кечко проти України» (Заява № 63134/00) від 08.11.2005. База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_025 (дата звернення: 10.04.2019).

¹² Про засади запобігання і протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI (в ред. від 30.05.2014). База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17> (дата звернення: 10.04.2019).

Резюме

Євхутич І.М. Пропорційність та збалансованість суддівських винагород у світлі судової реформи.

У статті досліджено проблеми радикального обмеження надміру високих суддівських винагород та забезпечення пропорційності і збалансованості щодо їх виплат. Зазначено, що користування правами і свободами має бути забезпечене без дискримінації за будь-якою ознакою – статі, раси, кольору шкіри, мови, релігії, політичних чи інших переконань, національного чи соціального походження, належності до національних меншин, майнового стану, народження, або за іншою ознакою. Кожен має право на працю, на вільний вибір роботи, на справедливі та сприятливі умови праці, на захист від безробіття. Кожна людина, без будь-якої дискримінації, має право на рівну оплату за рівну працю. Кожний працюючий має право на справедливу і задовільну винагороду, яка забезпечує гідне існування людини та її сім'ї і яка за потреби доповнюється іншими засобами соціального забезпечення. Зроблено висновок про те, що застосування при нарахуванні та виплаті суддівських винагород обмежень, встановлених Законом України «Про судоустрій і статус суддів», є проявом дискримінації у сфері праці.

Ключові слова: права людини, захист прав людини, ЄСПЛ, справедливе правосуддя, незалежність суддів, суддівська винагорода, пропорційність, збалансованість, законність, обґрунтованість.

Резюме

Євхутич І.Н. Пропорциональность и сбалансированность судебных вознаграждений в свете судебной реформы.

В статье исследованы проблемы радикального ограничения судебных вознаграждений и обеспечения пропорциональности и сбалансированности относительно их выплат. Указано, что пользование правами и свободами должно быть обеспечено без дискриминации по какому-либо признаку – пола, расы, цвета кожи, языка, религии, политических или иных убеждений, национального или социального происхождения, принадлежности к национальным меньшинствам, имущественного положения, или по другому признаку. Каждый имеет право на труд, на свободный выбор работы, на справедливые и благоприятные условия труда, на защиту от безработицы. Каждый человек, без какой-либо дискриминации, имеет право на равную оплату за равный труд. Каждый работающий имеет право на справедливое и удовлетворительное вознаграждение, обеспечивающее достойное существование человека и его семьи. Сделан вывод о том, что применение при начислении и выплате судебных вознаграждений ограничений, установленных Законом Украины «О судоустройстве и статусе судей», является проявлением дискриминации в сфере труда.

Ключевые слова: права человека, защита прав человека, ЕСПЧ, справедливое правосудие, независимость судей, судебское вознаграждение, пропорциональность, сбалансированность, законность, обоснованность.

Summary

Evkhutych I. Proportionality and balance of judicial fees in the light of judicial reform.

The article examines the problems of a radical restriction of excessively high judicial fees and ensuring proportionality and balance in their payments. It is stated that the enjoyment of rights and freedoms should be ensured without any discrimination on any grounds – sex, race, color, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status. Everyone has the right to work, to free choice of employment, to just and favorable conditions of work, to protection against unemployment. Everyone, without any discrimination, has the right to equal pay for equal work. Everyone who works has the right to just and favorable remuneration, ensuring for himself and his family an existence worthy of human dignity, and supplemented, if necessary, by other means of social protection. It is concluded that the use of restrictions established by the Law of Ukraine “On the Judicial System and Status of Judges” in the calculation and payment of judicial fees is a manifestation of discrimination in the working place. The Constitution of Ukraine prohibits discrimination, as in accordance with its Article 24 citizens have equal constitutional rights and freedoms and are equal before the law. Article 14 of the European Convention on Human Rights stipulates that the enjoyment of the rights and freedoms set forth in this Convention shall be secured without discrimination on any ground such as sex, race, color, language, religion, political or other opinion, national or social origin, association with a national minority, property, birth or other status. According to Article 23 of the Universal Declaration of Human Rights everyone has the right to work, to free choice of work, to just and favorable working conditions, to protection against unemployment.

Key words: human rights, protection of human rights, ECHR, fair justice, independence of judges, judicial remuneration, proportionality, balance, legality, validity.